

Referaten

Der Deutsche Forstwirt.
No. 74. Jaarg. 1933.

A. Fr. Graf v. d. Schulenburg-Lieberose: „Ueber die vorbildlich aufgebaute und seit Jahrzehnten bewährte Waldschutzgesetzgebung in Schweden.“

Reeds in 1905 bestond in Zweden een boschwet, die den boschbezitter verplichtte den absoluten boschgrond op oordeelkundige wijze met bosch in stand te houden. In de oorlogsjaren bleek deze wet niet in staat speculatieven rooibouw tegen te gaan, zoodoende werd in 1918 een noodwet en in 1923 een nieuwe boschwet in het leven geroepen.

De hoofdpunten in deze wet zijn:

1. Boschgrond moet met bosch bezet blijven; voor ontginningen, in akker- en weidegrond, moet vergunning worden verleend.
2. Exploitatie in jongere bosschen geschiedt door dunning, welke een verdere ontwikkeling van den opstand doet verwachten.
3. Exploitatie der oudere bosschen slechts tot die hoeveelheden, dat in de toekomst het bedrijf verzekerd is.
4. Wanneer door een te sterke exploitatie, natuurlijke verjonging niet verzekerd is dienen cultuurmaatregelen getroffen te worden.
5. Op terreinen waarvan bekend is dat natuurlijke verjonging niet of onvoldoende slaagt mag geen exploitatie zonder voorafgaande goedkeuring plaats vinden.
6. Vellingen welke niet aan de wettelijke voorschriften voldoen, worden verboden en strafbaar gesteld.

De organisatie is aldus geregeld, dat in iedere provincie een boschraad werkzaam is, die niet alleen waakt tegen rooibouw en toezicht houdt op de geregelde herboschchingen, maar ook boschbouwkennis verbreidt en hulp verleent bij herboschching. Onder dien Raad zijn werkzaam in de gemeenten boschcomitees, die den Raad alle inlichtingen verstrekken. De leden van den Raad en de comitees, ieder bestaande uit 3 leden, worden niet bezoldigd. Naast den Boschraad staat een staf van bezoldigde boschambtenaren en lager personeel, dat op aanvraag te werk wordt gesteld.

Voor bestrijding der kosten wordt van de boschbezitters geheven, 1,3% van de netto waarde der houtvellingen en subsidie verleend door den Staat, Provincie en Kamers van Landbouw. De meeste boschraden hebben ook nog inkomsten door verkoop van zaad en plantmateriaal uit eigen kweekertijen en doordat ze betaling verlangen voor de door het technisch personeel uitgevoerde werken. Uit de leden der provinciale boschraden is een centrale raad gevormd, die de belangen van den particulieren boschbouw tegenover de Regeering behartigt.

No. 78. Jaarg. 1933.

Das nationale Aufforstungswerk des Reichsministers Darré.

Als object voor werkverruiming en om de voorhanden woeste gronden productief te maken wordt de hulp ingeroepen van de publiekrechtelijke en particuliere grondbezitters. Hierdoor vindt niet alleen tijdelijk, doch ook in de toekomst werkverruiming plaats door verpleging en exploitatie der tot stand gebrachte bosschen. Als voordeel voor toekomstige generaties zal deze uitbreiding der bosschen er toe kunnen bijdragen de houtbehoefte door eigen productie te dekken.

De hoofdpunten van dit werkprogramma zijn:

1. de uitvoering dient te geschieden of als werkverschaffing door werkeloozen, of door den vrijwilligen arbeidsdienst en bij uitzondering ook in vrijen arbeid.
2. Crediet kan worden verleend tegen 3% rente en met 2% jaarlijksche aflossing, te beginnen in het 4de jaar. Hierbij komt nog een jaarlijksche bijdrage voor administratie van 0,25%.
3. Voor herbosching komen in aanmerking, woeste gronden, driestrandgronden, onrendabele akkermaalsbosschen en herbosching van door calamiteiten vernietigde opstanden doch geen, door regelmatige exploitatie ontstane cultuurvlakten.

de W.

Tharandter Forstliches Jahrbuch.
84 Band. Heft 5.

Das Fichtensamenjahr 1924/25 im Erzgebirge und seine Ergebnisse.
Oberforstmeister i. R. Putscher.

In 1924 bleek in het Ertzgebirge de spar zeer rijklijk te bloeien. Het goede zaadjaar dat hierdoor waarschijnlijk werd gaf aanleiding om in vrijwel alle houtvesterijen proeven met natuurlijke verjonging te nemen. Deze proefvlakten werden in 1925, 1928 en 1932 opgenomen.

Het blijkt, dat het thans in tegenstelling met vroeger genomen, proeven gelukt is natuurlijke verjonging in Saksen te doen slagen. Vooral moet dit worden toegeschreven aan het feit, dat de kap meer op kleine vlakten plaats des te sneller zal de bovenopstand geruimd moeten worden. De komen. De ondervindingen met bodemverwonding opgedaan loopen vrij sterk uiteen, in het algemeen is een grondbewerking noodzakelijk. In het algemeen moet ook sterk worden gelicht en het blijkt, dat de spar na 6—8 jaren reeds geheel vrijgesteld moet worden. Hoe droger de standplaats des te sneller zal den bovenopstand geruimd moeten worden. De kosten van de natuurlijke verjonging blijken vrij hoog te zijn en meestal zelfs hooger dan bij planten. Hierdoor is het slechts op de beste groeiplaatsen in Saksen verantwoord te trachten tot natuurlijke verjonging te komen.

Ein Vergleich des Kopezky-Gehrhardtschen Verfahrens der Bestandsmassenermittlung mit demjenigen von Neubauer und Tischendorf in Bezug auf Einfachheit und Genauigkeit. Prof. Dr. E. Gehrhardt.

De methoden van Neubauer en Tischendorf berusten op hetzelfde principe als die van Kopezky en Gehrhardt. Het blijkt, dat de verschillen die in de uitkomsten gevonden worden klein zijn. De eerste beide methoden werken met een klein aantal modelboomen en zijn daardoor in de practijk goed bruikbaar.

Uebersicht über die im Jahre 1932 erzielten Versteigerungserlöse von Stämmen und Abschnitten, getrennt nach Stärkeklassen und Holzarten.

In een aantal grafieken en tabellen worden de prijzen bij verkoop van hout in 1932 bedongen medegedeeld.

S.

Journal forestier suisse.
September.

Als bijlage ontvingen wij:

Charles Hadorn: *Recherches sur la morphologie, les stades évolutifs et l'hivernage du bostryche liseré (Xyloterus lineatus Oliv.)*, een werkje van ± 120 blz., rijk geïllustreerd, over dezen kever, waarvan dank zij zijne verborgen levenswijze nog weinig met zekerheid bekend was. *Xenloterus lineatus* komt ook in Nederland voor, maar maakt niet als de meeste bast-, schors- en spintkevers, gangen tusschen bast en hout, maar in het hout, zoodat men onder den bast niets van zijne aanwezigheid bespeurt, behoudens een rond gaatje dat niet meer dan 1 mm

doorsnede heeft. Daardoor is hij meer als vijand van het reeds verwerkte hout te beschouwen, en wel uitsluitend van naaldhout.

De kever overwintert in den humus en vliegt reeds bij het begin van de lente. Het wijfje begint reeds spoedig een gang recht in het hout te boren en wordt tijdens deze bezigheid bevrucht. Het mannetje helpt in zooverre aan het maken der gangen mee, dat het het boormeel naar buiten werkt. Aan den ongeveer 3 cm lange rechte hoofdgang worden korte, eveneens rechte broedgangen gemaakt. Het geheele stelsel van gangen ligt in één vlak dat loodrecht staat op de as van den stam.

Als de broedgangen 4—5 mm lang zijn, wordt er telkens één eitje ingelegd.

Zeer merkwaardig is de aanwezigheid van een dicht en zeer fijn overtrek van schimmeldraden in de gangen. De soort, waartoe deze behooren is niet bekend, men noemt deze ambrosia en ze dient tot voeding der larven. De sporen der zwam zijn in het lichaam van den kever gevonden. De jonge kever blijft nog eenigen tijd in den gang en voedt zich eveneens niet het ambrosia.

Na 2 tot 3 weken verlaat de kever zijn gang en zoekt zijn winterkwartier op.

Hoewel wij in Nederland weinig last van *Xyloterus lineatus* hebben, denkt men in Zwitserland anders over dit insect. Men ontshort al het naaldhout onmiddellijk na de velling en bespuit de stammen, kort voordat de kevers zijn gangen gaat maken met eene carbolineumoplossing van 10%.

Ter bestrijding wordt tijdens den winter de bovenste humuslaag, waarin de kevers overwinteren, bijeengeharkt en met een carbolineumoplossing begoten of verbrand. De geveldde stammen kunnen, wanneer de kevers zich nog niet diep hebben ingeboord, met carbolineum bespoten worden. Is de kever reeds diep in het hout, dan bestrijkt men de stammen met xylamon.

Het bovengenoemde werkje is zeer uitvoerig en mag een aanwinst genoemd worden voor boschbouwer entomoloog. Uitvoerig worden levenswijze en bouw behandeld van een insect, waarvan men tot nu toe nog weinig wist.

de K.

Deutsche Forst-Zeitung.
No. 39. 29 September 1933. Bd. 48.

Verborgten Trametes Pini, door Förster Arthur Lenz (Westpr.)
Trametes Pini komt bij Pinusopstanden vanaf 60-jarigen leeftijd veel vaker voor dan bekend is en wel als mycelium, zonder consoles te vormen. De zwam wordt daardoor vaak niet opgemerkt en de door de zwam aangetaste boomen bij dunningen gespaard, hetgeen zich op den duur wreekt.

Het is daarom van veel belang, verborgen Trametes te leeren onderkennen.

Het mycelium wordt aangetroffen van ongeveer $\frac{1}{2}$ m hoogte tot aan de kroon toe. Men neemt dan, zoowel in de kurkschors onder aan den stam, alsook in de fijnere spiegelschors boven, ellipsvormige inzinkingen waar van 2 tot 20 cm breedte en hoogte, welke aan de lengtezijden harsdruppels vertoonen.

Ook aan plekken losgesprongen schors met naar buiten tredende hars is het mycelium te onderkennen, voorts aan schubben met een rand van hars en aan doode takstompen, die met hars zijn omgeven. Zelfs bij kleine builen, die aan beide zijden uittreden van hars vertoonen, kan men met zekerheid Trametes vermoeden.

Buch der Holznamen. The Book of Woodnames. Les Noms des Bois. Los Nombres de las Maderas, door Dr. Hans Meijer, Kustos voor toegepaste botanie aan de Hamburgsche Universiteit.

Hierin vindt men de handelsbenamingen alfabetisch gerangschikt en achter elk hunner de namen der houtsoorten, waartoe ze behooren, de plantenfamilie en het land van herkomst.

Najaarsplanting van naaldhout door Dr. Hermann Bertog.
 Hiertoe leenen zich alle wintergroene naaldhoutsoorten, mits de planting zoo vroegtijdig geschiedt, dat de planten zich nog opnieuw kunnen bewortelen, voor de koude invalt.

Kunnen ze dat niet meer, dan zijn ze gevoelig voor nachtvorst en voor uitdrogen bij droog weer.

Het krachtigst groeien de wortels in Mei, Juni en Juli. De wortelgroei vermindert dan vervolgens, om eind September tot half October weer toe te nemen.

Veelal geeft Augustusplanting het beste resultaat en wint tijdige planting in het najaar het van voorjaarsplanting. v. H.

Silva.

No's 30 en 37, 28 Juli en 15 Sept.

Lärchenwachstum und Boden, Richard Lang.

Een onderzoek om onze kennis te verdiepen omtrent de eischen, welke de lork aan de door bodem en klimaat bepaalde groeifactoren stelt, ten einde daardoor het antwoord op de fundamenteele vraag in de houtteelt — wat kan of wel wat moet ik hier planten — weder beter te kunnen benaderen. Door onderzoek en vergelijking van lorkengroeiplaatsen binnen en buiten het natuurlijk verspreidingsgebied en hunne groei-resultaten komt schrijver tot de volgende conclusies:

In warmere en drogere klimaten buiten het natuurlijke verspreidingsgebied is de goede groei van de lork beperkt tot de kalkarme gronden voor zoover deze vochtig en luchtig zijn, dus in 't bijzonder tot de basenarme zand- en grintgronden, benevens de lichtere leemen. Kalkrijke gronden worden door den lork pas bij hooger regental en lagere temperatuur, dus in 't bijzonder in opstijgend gebergte, bezet m.a.w. pas in die klimaten, waar de warmte en de luchtdroogte en daarmede de intensiteit der verdamping niet meer gevaarlijk zijn voor den lork in verband met de concentratie der opgenomen oplossingen, of wel de hoeveelheid der opgenomen basen. In de kern van het natuurlijk klimatologisch verspreidingsgebied van den lork speelt zodoende de kalkfactor geen rol, deze wordt pas gevaarlijk in warmere en relatief meer luchtdroge streken. Daar krijgt de lork n.l. een groote behoefte aan afkoeling, welke zoowel door verhoogde transpiratie als door een vrijen stand in den wind verkregen kan worden. Deze groote transpiratie eischt weder een basenarmen grond.

No. 36, 8 September.

Beitrag zum Anbau der japanischen Lärche, K. H. Trümper en G. Deines.

De schrijvers onderzochten de lorkenopstanden in het dal van de boven-Roer en wel houtteeltkundig volgens de methode Oelkers en bodemkundig volgens Graed en Kleinschmidt, welke met Hissinks verzadigingsgraad werken. Hierbij bleek hen, dat de Japansche lork in dat gebied bij weliswaar hoogere temperatuur dan in het land van oorsprong (t.v.s. resp. 14 en 12.2) geringeren regental in den vegetatietijd mmv resp. 5.2 en 2.5, Rf resp 43 en 17.7), maar vrij goed overeenkomende bodem vulkanische verweeringsgrond) een enorme hoeveelheid hout kan produceeren (400 m³ p. ha in 28 j.). Productie en naaldenvertering worden geremd naarmate de bodem, bij gelijk klimaat, minder voldoet.

A. A. B.

Skogen.

No. 19.

Een dunningsproef in Zweden.

In 1893 werd op Rödjenäs, een landgoed in de buurt van Jönköping

een bosch aangelegd door zaaiing van *Pinus silvestris*, tusschen opslag van berk.

In 1922 werd dit bosch voor de eerste maal gedund en er werd uitgehakt 22.7 m³, er bleef over 106.8 m³ per ha.

In 1927 en in 1931 werd weer gedund en uitgehakt 26.5 en 19.5 m³ per ha. Er bleef toen over 144.7 m³ per ha.

De jaarlijksche aangroei was 5.2 m³ per ha. Een gedeelte van het bosch was ter vergelijking niet gedund. Dit werd in 1931 opgemeten en er was toen 156 m³ hout. Er werd toen uitgehakt 68 m³ en er bleef over 88 m³ per ha. De jaarlijksche aangroei van dit perceel was 3.8 m³ per ha.

Ter vergelijking met jong bosch in Nederland schein mij de vermelding hiervan wel de moeite waard.

No. 20.

In Noorwegen is een nieuwe methode gevonden om in bosschen met verzuurden humus, waar het zaad niet wil klemen, brandstrepen te maken in het najaar wanneer de grond voldoende vochtig is om brand te voorkomen. In het voorjaar is deze brandstreep voldoende vergaan en ontzuurd, dat zoowel gezaaid als geplant kan worden.

Een man draagt een petroleum-reservoir op zijn rug, waaruit een slang verbinding heeft met het brandapparaat dat hij voor zich uthoudt en in één lijn voortbeweegt. De petroleum staat onder druk en ontwikkeld in den brander een hitte van 16 tot 1700° celcius.

Grondbewerking is onnoodig en ook in de heidevelden kan men op deze wijze boschplantsoen tot groeien krijgen. B. S.

No. 21.

Een particulier boschbedrijf in de provincie Jönköping „Markebäckshult“.

Dit is een voorbeeld van een klein landgoed waar het boschbedrijf de meeste waarde vertegenwoordigt. De oppervlakte van Markebäckshult bedraagt 68 ha, waarvan 48 ha boschgrond, 8½ ha bouwland, 3½ ha weiland en 8 ha woeste grond met rotssteen. Het bosch produceert jaarlijks 3.9 m³ hout per ha.

In 1900 is dit landgoed voor den tegenwoordigen eigenaar Birger Magnussen aangekocht. Het bosch was toen op 5 ha na geheel uitgeplunderd; men had voortdurend alle stammen die dikker waren dan 12 cm op borsthoogte weggehakt. De eigenaar begon de nieuwe inzichten die toen over boschbouw verspreid werden, toe te passen. Het vee werd uit het bosch geweerd en er werden kunstweiden aangelegd. Het bosch werd bezaaid of bijgeplant en opgemeten, opdat men jaarlijks niet meer zou wegslaan dan er bijgroeide. De herstelling van het bosch op deze 48 ha boschgrond is in 30 jaar tijds zoo goed gelukt dat de eigenaar thans niet alleen jaarlijksche inkomsten daarvan geniet, maar ook zijn arbeiders in den winter voldoende aan 't werk kan houden.

In de laatste 10 jaar zijn de jaarlijksche opbrengsten van het bosch door de dunningen als volgt.

Voor eigen gebruik op het landgoed:

aan brandhout 21 m³, aan timmerhout 6.5 m³

Er werd jaarlijks verkocht:

aan timmerhout en sparren . . . . . 32.4 m³;

aan papierhout en dwarsliggers . . . . . 36.5 m³;

aan brandhout . . . . . 14.2 m³.

Om het bosch te sparen werd niet meer dan 68% van den jaarlijkschen aangroei gehakt. In 1932 bedroeg de totale houtmassa van het bosch 4000 m³.

Voor de omstandigheden in Zweden is dit resultaat zeer bevredigend voor jong bosch.

Eikenbosch in Zweden.

In de middeleeuwen groeide aan de westkust van Zweden van Gothenborg tot Malmö veel eikenhout dat voor scheepsbouw werd gebruikt.

In de 16e eeuw werden deze bosschen door zeeroovers geplunderd en

het hout weggevoerd en thans is van deze eikebosschen niets meer te vinden.

In 1830 besloot de regeering opnieuw eikenbosch aan te leggen en werd het eiland Visingsö, gelegen in het Vättermeer, daarvoor aangewezen. Deze boschaanleg, die zoowel het zaaien als de planten werd uitgevoerd, is thans een eeuw oud en omvat 460 ha, waarvan 385 ha eik en verder larix en esschen. De jaarlijksche aangroei bedraagt 3 m³ per ha. Het laatst werd het bosch opgemeten in 1896 en bedroeg toen de houtmassa 39304 m³.

Ruilhandel in Zweden.

Een houthandelsfirma in het zuiden van Zweden heeft thans, evenals het vorige jaar een transactie met een firma aan de oostkust van Engeland aangegaan, tot de levering van ongeveer 30.000 ton dwarsliggers en gezaagd hout, om daarvoor steenkolen in ruil te ontvangen.

pijen verbond zich reeds tot de levering van 10.000 m³ dwarsliggers om tevens de leveranciers van de dwarsliggers. Een van deze maatschappijen verbond zich reeds tot de levering van 10.000 m³ dwarsliggers en daarvoor in ruil te ontvangen 6000 ton steenkool.

De meeste verscheppingen gaan over de haven Oxlosund aan de oostkust van Zweden.

Het hout wordt in hoofdzaak gezonden naar de havens aan het kanaal van Bristol. Terwijl hiermede in dezen winter weer veel handen bezigheid zullen vinden, zal ook de Zweedsche handelsvloot van het transport kunnen profiteren.

Hoe men in Zweden brandhout stookt.

Een techniker op het gebied van huizenverwarming door pijpleidingen N. T e l a n d e r, zeide in een voordracht over brandhout de volgende cokes:

„Wij hebben tot nog toe een moeten behelpen met geïmporteerde cokes, omdat ons brandhout te duur werd. Dit probleem is thans omgekeerd. Door de algemeene wegenverbetering en het gebruikmaken van vrachtautomobielen, is het mogelijk geworden, het brandhout uit de bosschen tegen veel lageren prijs naar de steden te brengen.

Wij hebben kachels en ovens gebouwd die het mogelijk maken, uit alle soorten brandhout, belangrijk meer warmte te verkrijgen, dan bij de oude constructie der stookinrichtingen mogelijk was, en dit heeft een volkomen verandering in de verwarmingstechniek teweeg gebracht.

Wij slaan thans de handen ineen met de mannen van het boschbeheer, om samen te arbeiden aan het rationaliseeren van het brandstofverbruik in de meest economische richting”.

No. 22.

Meubels van berkenhout.

De directeur van de meubelfabriek in Bodafors in het noorden van Zweden schrijft dat tegenwoordig 80 tot 90% van de meubelen, die in Zweden gemaakt worden uit berkenhout bestaan.

Vroeger werd veel eiken, noten en mahonie verwerkt, maar thans wordt dit door het berkenhout verdrongen.

Berkenhout is goedkoop en laat zich gemakkelijk bewerken, kleuren en politoeren.

Het meest wordt de ruwe berk gebruikt (*Betula verrucosa*) die op de droge gronden het meest voorkomt. Bij deze soort vindt men ook het vlammege hout, maar meestal alleen in den onderstam; deze zaagt men voor fineerhout op 1.60 m lengte en de machine snijdt het fineer op 1 mm dikte. Dergelijke blokken voor de fineermachine moeten niet dunner zijn dan 33 cm diameter. De rest van den stam wordt in maten gezaagd die de meubelindustrie noodig heeft.

Berkenfineer wordt tegenwoordig ook in Finland, in Duitschland en in Canada gebruikt.

In de houtvesterij is het berkenbosch tegenwoordig van belang voor het verkrijgen van gladde onderstammen. Er moet bij het dunnen worden toegezien dat alleen ondeugdelijke stammen voor brandhout worden gekapt.

Een belangrijk onderzoek.

De hoofdredacteur van „Skogen” wijdt een artikel aan de vraag: Waar moet de afvalsmassa blijven, het groote kwantum hout uit onze bosschen, dat voor de zagerij en voor de cellulose fabrieken onbruikbaar is? Het is de zelfde vraag die de boscheigenaren in Nederland bezig houdt: Waar moet het dunsel uit de bosschen blijven?

Maar evenals in ons land, weet men in Zweden geen uitkomst.

De schrijver van het artikel spreekt van een doelbewust en goed georganiseerd onderzoek door een commissie, of door de instelling die in het Zweedsch „Ingenjörsvetenskapsakademie” heet.

Het slotwoord van het lange betoog is, dat ingenieur en boschman het in onderling overleg moeten uitmaken. B. S.

Tectona.

Deel XXVI, afl. 9, Sept. 1933.

Cultuurproeven met Shorea platyclados v. Sl. in Redjang en Lebong, door Ir. C. N. A. de Voogd.

Met de ontwikkeling van het boschbeheer in de Buitengewesten gaat gepaard die van het cultuurvraagstuk voor de verschillende belangrijke boomsoorten en is deze verhandeling daarvan een bewijs. Het spreekt vanzelf dat verschillende moeilijkheden zich daarbij voordoen. Zoo is het vraagstuk van de inzameling van het zaad van groot belang; heeft men, zooals hier, te doen met groote vruchten, dan bestaat de mogelijkheid, dat ze bij het rijp worden alle worden weggehaald door dieren of vogels, terwijl ze nog aan den boom zitten en door mieren of andere kleine dieren, zoodra ze op den grond vallen. Is men er in geslaagd, om eert voldoende hoeveelheid rijp zaad te bemachtigen en wil men dat in het open terrein uitleggen, dan heeft men strijd te voeren tegen stekelvarkens, muizen en ander gedierte, die daarop belust zijn en zelfs de ontkiemde zaden niet met rust laten.

Andere belangrijke factoren zijn het licht en de warmte voor de kieming en later voor de kiemplanten. De natuur geeft wel eenige aanwijzing, maar men moet zelf de oplossing er voor vinden, op welke wijze men de natuur behulpzaam, kan zijn. De *Shorea platyclados* kan een hoogte bereiken van 45 m en een dikte van 90 cm; wat de maximum afmetingen zijn is voorloopig nog onbekend. Het hout wordt hoog gewaardeerd voor huizenbouw en voor meubelindustrie.

Isoleerslooten door Ir. J. H. Bos met een naschrift door Dr. Ch. Coster. Hierin wordt de invloed van de isoleerslooten besproken.

De vloedbosschen van den Riouw-Lingga-archipel, door Ir. H. A. J. Jonker. Het hier bedoelde gebied levert groote hoeveelheden houts-kool en brandhout bestemd voor Singapore. Dit bedrijf wordt sedert tiental jaren door het boschwezen gecontroleerd, maar men heeft niet kunnen voorkomen, dat de gemakkelijk gelegen terreinen sterk overkapt geraakten. Schrijver heeft verschillende gegevens verzameld, waaruit die overkapping blijkt en geeft maatregelen aan, om daarin geleidelijk verbetering te brengen.

Eenige oriënteerende bemestingsproeven met djati door Dr. Ir. Ch. Coster. Er komen op Java verschillende voor djati zeer ongunstige gronden voor, waar men sedert vele tientallen jaren tevergeefs den djati tot een behoorlijke cultuur heeft trachten te brengen. Op dergelijke gronden in Ponorogo, Tanggoeng en Goendih zijn sedert 1931 vergelijkende bemestingsproeven met kunstmest begonnen en worden deze proeven door schrijver beschreven en de uitkomsten van den lengtegroei van den djati in de jaren 1931, 1932 en 1933 medegedeeld. Volgens schrijver zouden deze proefnemingen voor de slechte djatiboschgronden overtuigend hebben uitgewezen:

1e, dat slechts op de allerarmste gronden, de djati geprofiteerd heeft van de toegepaste zeer matige bemesting;

2e, dat op de iets betere gronden de invloed van de bemesting nihil of slechts zeer gering was;

3e, dat op deze allerarmste gronden slechts de fosforzuurbemesting een grooten invloed had, overeenkomende met de groote behoefte van djati aan fosforzuur.

Nomogrammen ter berekening van het stamtal bij hoogtestamtaldunning door Ir. J. H. A. Ferguson. Hierin geeft schrijver een uitleg van een nomogram en ontwikkelt hij de konstruktie van een schaalnomogram voor de bepaling van het aantal stammen per ha bij de methode der hoogtestamtaldunning, waarbij wordt uitgegaan van den gemiddelden onderlingen afstand der boomen, uitgedrukt in percenten van de opperhoogte.

Als overgenomen dagbladartikel: *Wederopbouw*, dat als vervolg op „*Het stervende land*”, vermeld in het referaat op blz. 409 van dit tijdschrift, aangeeft de gunstige werking van den dienst van het boschwezen, om weer geregelde toestanden in het leven te roepen in een streek, die door ongunstige maatschappelijke toestanden in een woesternij dreigde te veranderen.

F. W. S.

UIT DE DAGBLADEN.

Algemeen Handelsblad, 26 October 1933.

KRALINGER HOUT.

Er heeft zich een commissie gevormd voor het aanbieden van bijzondere beplantingen, door de gemeente Rotterdam te plaatsen in bepaalde gedeelten van den Kralinger Hout.

Algemeen Handelsblad, 14 November 1933.

STEUN AAN BOOMKWEEKERS.

Spoedige behandeling der krediet-aanvragen.

Op de vragen van het Tweede Kamerlid den heer Vervoorn betreffende het nemen van maatregelen tot spoedige uitbetaling der van regeeringswege verleende kredieten ten behoeve van boomkweekers, heeft de Minister van Economische Zaken geantwoord, dat thans reeds zooveel mogelijk spoed wordt betracht, en hij bereid is spoedige behandeling der kredietaanvragen zooveel mogelijk te bevorderen.

Algemeen Handelsblad, 15 November 1933.

BEPLANTING VAN WEGEN EN PLANTSOENEN AANBEVOLEN.

Wegens den nood in boomkwekerijen.

Onder voorzitterschap van den heer Ir. A. F. J. Beukers vergaderde de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Westelijk Noord-Brabant.

De Kamer besloot zich tot de gemeentebesturen in haar gebied te wenden met verzoek om werken onder werkverschaffingsvoorwaarden te doen uitvoeren door particuliere aannemers en tevens te verzoeken om met het oog op den nood in de boomkwekerij thans plannen tot beplanting van wegen en plantsoenen te maken en de daarvoor benoodigde planten en boomen bij de boomkwekerijen te bestellen.